

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

TOPLUMSAL YAPI VE ESNAFLARIMIZ

Bilimsel çalışmalarda bir toplumun **ekonomik, sosyal, politik ve kültürel** olmak üzere dört boyutu olduğu ifade edilmektedir. Bunlardan ekonomik alan toplumun üretim sistemi ve maddi altyapısını oluşturmaktadır. Sosyal alan ise ilişki sistemi ve personel altyapı (işgücü) tarafından şekillendirilmektedir. Yöneten ve yönetilen ilişkilerinin düzenlendiği politik alan yönetim sistemini vermektedir. Kültürel alan ise inanç ve değerler sistemini ifade etmektedir.

Bu farklı boyutlar bir bütün olarak toplumsal yapıyı oluştururken, ortaya çıkan yapının nasıl bir toplumsal yaşam ortamı sağlayacağı söz konusu alanların düzenlenme ilkelerine bağlı olmaktadır. Nitekim ekonomik alanın düzenlenmesinde kaynakları doğru ve etkin kullanmak yani **rasyonellik** (iktisadi akıl ile) ilkesi kullanılabilirliği gibi bunun tam tersi yani **irrasyonellik** (iktisadi akıl dışı) de kullanılabilirliktir. Türkiye özelinde yapılan doğru yatırımlar (fabrikalar, yollar, barajlar vb.) kadar yanlış yatırımların da (demiryolu yerine karayolu ulaşımına ağırlık vermek gibi) varlığı göz önüne alındığında her iki ilkenin de kullanıldığını söylemek mümkündür.

Toplumun sosyal yani insani boyutu **uzlaşmacılık veya çatışmacılık** ilkeleri ile düzenlenebilir. Ülkemizde uzlaşma kültüründen oldukça uzaklaşıldığını, çatışmacı davranış yapısının belirgin hale geldiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Sadece televizyonlardaki tartışma programlarını seyretmek, gündemdeki tartışma konularını ve kaynaklarını gözlemlemek bu söylemin teyidi için yeterli veriyi sağlayacaktır.

Yöneten-yönetilen ilişkilerinin düzenlendiği politik boyutta ise **demokrasi ve otoriterlik** iki temel düzenleme ilkesidir. Ülkemizde oldukça geniş bir alanda otoriter eğilimlerin demokratik olanlara göre daha belirgin olduğu, demokratik davranış yapısının yeterince içselleştirilemediği görülmektedir. Bu durumu görmek için de çok yoğun bir çabaya ihtiyaç olmadığı gayet açıktır.

Dini inançlar, ahlaki değerler, sanatsal anlayışlar, müzik, folklor gibi alanların oluşturduğu kültürel yapının düzenlenmesinde ise **hoşgörü ve bağnazlık (tutuculuk)** kullanılabilir temel düzenleme ilkeleridir. İnsanların farklı fikir, anlayış ve yaşam biçimlerine karşı tavırları hangi ilkenin önplanda olduğunu ortaya koyacaktır. Ülkemizde geline nokta da hangi ilkenin daha geçerli olduğunu siz okuyucularımıza bırakıyorum.

Çağdaş, yani gelişmiş, refah düzeyi yüksek, insanları genelde mutlu bir toplumda ekonomik alanda rasyonellik, sosyal alanda uzlaşmacılık, politik alanda demokrasi, kültürel alanda ise hoşgörü hakimdir.

Dünyanın geri kalmış, halkı sıkıntılar içinde yaşayan sorunlu ülkelerinde ise genelde irrasyonellik, çatışmacılık, otoriterlik ve bağnazlığın hakim olduğu görülmektedir. Dolayısıyla toplumsal gelişme düzeyi bu dört farklı alanın hangi ilkeler temelinde düzenlendiği ile yakından ilgilidir.

Diğer taraftan bu ilkeler arasında yakından bağlantı bulunmaktadır. Nitekim nitelikli demokrasiye sahip bir ülkede çatışmacı bir sosyal yapı ile tutucu bir kültürel ortamı görmek mümkün değildir. Ya da otoriterliğin belirgin olduğu bir toplumda hoşgörü ve uzlaşmacı ortam ile karşılaşmak oldukça güçtür. Dolayısıyla toplum, bu alt alanların niteliği ölçüsünde gelişebilmektedir.

Bu arada nasıl ki maddenin temel yapı taşı atom ise, toplumun temel yapı taşı yani atomu da bireylerdir. Dolayısıyla rasyonel, demokratik, uzlaşmacı ve hoşgörlü bir toplum ancak bireylerinin bu niteliklere sahip olmasıyla mümkün olabilecektir. Dolayısıyla bizlerin de bireyler olarak bu niteliklere sahip olmamız gerekmektedir.

Aslında her şeyin ve tüm alanların asli unsuru insandır. İnsanlar düzgün olunca her şey düzgün, insanlar yanlış olunca da her şey yanlış olabiliyor. Bu nedenle her ülkenin gelişmişlik düzeyi ve yaşam koşulları insanının kalitesini yansıtır. Oldukça uzun yıllar önce bunu fark eden bugünün gelişmiş ülkeleri en büyük yatırımları insana yani eğitime yapmıştır. Bugün ülkemizin geldiği gelişmişlik düzeyi insanımıza yaptığımız yatırımın miktarı ve niteliğini yansıtmaktadır; ne eksik, ne de fazla.

Bunun bilincinde olan Birliğimiz yeni dönemde esnaf ve sanatkarlar kardeşlerimize; yeni, farklı ve nitelikli eğitim ve yenilenme programları sunmak için tüm imkanlarını seferber edecek, çağdaş toplum olma yolunda esnaf ve sanatkarlarımıza düşen rolleri layıkıyla gerçekleştirmeye çalışacaktır. Bu süreçte tüm üyelerimizin eğitimlere, bilgilenmeye, yenilenmeye açık olması ve ayrıca iş ve sosyal yaşamlarında rasyonel, uzlaşmacı, demokrat ve hoşgörlü bir insan olmaya özen göstermesini diliyoruz. Daha güzel, daha yaşanabilir bir İzmir ve Türkiye için hepimize düşen görevler olduğu unutmadan...

ZEKERİYA MUTLU

BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF ve SANATKAR KÖŞESİ

Elektrik Tüketiminde “Serbest Tüketicilik”

Liberal ekonomilerin gereği olan serbestleşme hareketlerinin en önemli sonuçlarından olan “özelleştirmeler”, Enerji Sektörünü de yakından etkileyerek, gerek üretim gerekse de dağıtım ağlarında özel teşebbüslerin kurulmasını hızlandırmıştır.

Ülkemizde konu ile ilgili yasal mevzuat gerekliliklerinin 2002 yılından başlayarak tamamlanmaya başlaması, ülke içerisinde başta Ege bölgesi ve İzmir(Alaçatı) olmak üzere birçok özel rüzgar ve güneş enerjisi santrallerinin kurulması ve kamuoyunda başlangıç seviyesinde olsa da yerleşen bilinç sonucunda; her geçen gün maliyetleri artan, mal ve hizmet üretiminde girdi kalemlerinin yaratılan katma değere göre çok daha hızlı değerlendirildiği, teknolojik ve bilimsel ivmelenme ile her zamankinden daha fazla enerji tüketimi yapan işyerlerini; maliyet düşürücü yeni arayışlara itmiş ve enerji tüketiminde “Serbest tüketici” olmak bir taraftan zorunluluk bir taraftan da gereklilik olarak ticari hayattaki yerini almıştır.

Serbest Tüketicilik Nedir?

Serbest Tüketici olabilmek için, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından her yıl Ocak ayı sonuna kadar belirlenen (2014 yılı için yıllık 4500 kWh = Aylık ortalama 133 TL) enerji miktarından daha fazla tüketimde bulunmak, iletim sistemine doğrudan bağlı olmak ve bu durumu belgelemek(geçmiş dönem faturalarıyla) gerekmektedir. Sürecin devamında ise Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu web sitesi olan www.epdk.gov.tr adresinde güncel olarak yer alan ve bu piyasada üretim ve dağıtım faaliyetlerinde bulunan firmalardan (bugün itibarıyla 154 firma mevcuttur) herhangi birine ulaşarak gerekli belge ve dokümanların ibrazı sonrası imzalanacak sözleşme ile söz konusu ticarethane veya meskenin ilgili kriterleri göz önüne alınarak pazarlık yapılabilmekte ve **yıllık net olarak %6 ile %13** oranlarında indirimli elektrik kullanılabilmektedir.

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Serbest tüketicilik ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususların başında sözleşme imzalanacak olan özel enerji dağıtım firmasının güvenilirliğinin ve referanslarının dikkatlice araştırılması gelmektedir. Daha sonra ise hayatımızda ikamesi çok zor olan enerjinin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve ticari hayatın devamlılığının garanti altına alınması için yapılacak sözleşmelerin çok iyi bir şekilde incelenmesi, ileride olası bir olumsuz durumda hak sahiplerini zor durumda bırakmaması gerekmektedir.

Sonuç olarak gerek mikro boyutta işletmelerin maliyetlerinin düşürülmesi ve ticari sürdürülebilirliğin artması adına gerekse de makro boyutta ülke ekonomisine ve her geçen gün daha da kronikleşerek birçok ekonomik parametreyi olumsuz etkileyen cari açık sorununun en önemli girdi kalemlerinden olan enerji maliyetlerinin düşürülmesi adına; enerji tüketimi ile ilgili bilinç sahibi olmak ve serbest tüketicilik gibi mekanizmalardan yararlanmak her anlamda işletme sahiplerine katkı sağlayacak ve bizlere olumlu yansıyacaktır.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ: DIŞ AÇIKLAR VE GELECEĞİ

Cari açık uzun süredir ekonomi gündemimizin en önemli maddelerinden biridir. Bunun başlıca nedeni ise, ülkemiz ekonomisinin büyüklüğüyle karşılaştırıldığında açığın düzeyinin çok büyük boyutlara ulaşmasıdır. Ayrıca, 1993 ve 2000 yıllarında ortaya çıkan büyük oranlı cari açıkların ardından ülkemizin krize girmiş olması da cari açığın algı düzeyini artırmaktadır.

Ödemeler bilançosu, genel olarak, bir ülkenin diğer ülkelerle yapmış olduğu her türlü mal, hizmet, yatırım ve borç-alacak ilişkilerinin toplulaştırıldığı bir tablodur. Bu tabloda cari işlemler ve finans hesabı olmak üzere iki ana hesap kalemi bulunmaktadır. Cari işlemler hesabı dört alt hesabın toplamından oluşmaktadır. Bunlardan ilki olan mal dengesi ülkemizin ihracatı ile ithalatı arasındaki farkı ifade etmektedir. Ülkemizin mal dengesi (dış ticaret dengesi) ithalatımız daha büyük olduğu için sürekli olarak negatif bakiye vermektedir. Nitekim **2013 yılında dış ticaretimiz 79,8 milyar dolar açık vermiştir. Dolayısıyla dış ticaret açığı cari açığın en önemli kaynağı olmaya devam etmiştir.**

Turizm, taşımacılık, inşaat hizmetleri, finansal hizmetler gibi uluslararası hizmet gelirleri ile giderleri arasındaki farkın gösterildiği hizmet hesabı ise cari işlemlerin bir diğer alt hesabıdır. Nitekim bu hesap 2013 yılında 23 milyar dolar fazla vermiştir.

Cari işlemler hesabının bir diğer kalemi ise yurtdışı ücret gelir ve giderleri ile uluslararası yatırım gelir ve giderlerinin gösterildiği net gelir hesabıdır. Bu hesapta yurtdışından elde edilen ve yurtdışına ödenen ücretler, kar transferleri, hisse senetleri ve tahvil (portföy yatırımları) kazançları ile faizler yer almaktadır. Artan dış borç stoku nedeniyle faiz ödemelerinin ve yine yabancıların ülkemizde hisse senedi ve devlet tahvili yatırımlarından elde ettikleri kazançların artması sonucunda ülkemizin net yatırım geliri dengesindeki açık 2013 yılında 9,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

Cari işlemler hesabında yer alan son kalem ise çok büyük bölümünü yurtdışındaki işçilerimizin gönderdiği dövizler ile yurt dışından alınan karşılıksız yardımların oluşturduğu cari transferlerdir. 2013 yılında bu hesaptan ülkemize 1,1 milyar dolar giriş olmuştur.

Mal dengesi (dış ticaret dengesi), net hizmet gelirleri, net gelir hesabı ile cari transferler hesabının bakiyeleri toplamı bize cari işlemler dengesini vermektedir. Bu dengenin pozitif bakiye vermesi dış fazla (döviz fazlası), negatif bakiye vermesi ise dış açık (döviz açığı) olarak tanımlanmaktadır. **2013 yılında ülkemizin döviz gideri döviz kazancından 65 milyar dolar fazla olmuş yani bu düzeyde bir dış açık verilmiştir.**

Sözkonusu açığın finansmanı ödemeler bilançosunun sermaye-finans hesabındaki kalemler aracılığıyla sağlanmaktadır. Finans hesabında ise üç alt hesap bulunmaktadır. Bunlardan ilki ülkemize reel yatırım için gelen doğrudan yatırımlar ile ülkemiz vatandaşlarının diğer ülkelerde yaptığı benzer yatırımların, yani bu amaç ile ülkemize gelen ve ülkemizden giden döviz miktarının bakiyesinin gösterildiği net doğrudan yatırım hesabıdır. Ülkemizde 2013 yılında gelen doğrudan yatırım miktarı 12,6 milyar dolar, yurtdışına giden doğrudan yatırım miktarı ise 3,1 milyar dolar olmuştur. Dolayısıyla net doğrudan yatırım girişi 9,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Net portföy yatırımları ise ülkemize hisse senetleri ve devlet tahviline yatırım yapmak amacıyla gelen dövizler ile bu amaçla ülkemizden çıkan dövizlerin bakiyesinden oluşmaktadır. Böylece sıcak para olarak da tanımlanan portföy hesabından net 23,7 milyar dolar düzeyinde döviz girişi yaşanmıştır.

Net diğer yatırım hesabında ise Merkez bankası, Hazine, bankalar ve diğer özel kesimin dışarıdan aldıkları (ülkeye getirdikleri döviz) ve dışarıya verdikleri (ülkeden çıkardıkları döviz) borç bakiyesi yer almaktadır. 2013 yılında bu hesaptan net olarak 38,7 milyar dolar döviz girişi olmuştur.

Nitekim alt hesaplara bakıldığında 2013 yılında Merkez Bankası (2 milyar dolar) ve Hazinesin (62 milyon dolar) dış borç geri ödemesi yaptığı, bankaların 30,5 milyar dolar, diğer sektörlerin (büyük bir çoğunluğu reel sektör olmak üzere) ise 8,1 milyar dolar borçlandığı görülmektedir. Kanımızca bu gelişme yurtdışından görece olarak daha ucuza borçlanarak iç piyasada daha yüksek faizle kredi verebilme imkanının hala devam etmesiyle ilgilidir.

Ödemeler bilançosunun bu iki ana hesabı dışında bir tür denkleştirme/muhasebeleştirme kalemleri bulunmaktadır. Nitekim hesap hatalarının neden olduğu ve/veya kayıtlı olmadan ülkemize giren veya çıkan paraların gösterildiği net hata ve noksan kalemi de ödemeler bilançosunda yer almaktadır. Bu hesaptan 2013 yılında ülkemize 3,8 milyar dolar düzeyinde para girişi olmuştur.

Cari işlemler hesabı ile sermaye-finans hesabı ve net hata ve noksan hesabının bakiyeleri toplamı ödemeler bilançosu dengesini vermektedir. Bu bakiye bir ülkenin diğer ülkelerle yaptığı her türlü mal, hizmet ve kredi-borç alışverişlerinin sonucunda ülkedeki döviz rezervlerinin değişimini göstermektedir. Nitekim, **2013 yılında ödemeler bilançosu dengesi 10,7 milyar dolar fazla vermiştir.**

Bu açıklamaların ardından 2013 yılına ilişkin olarak şöyle bir genel değerlendirme yapılabilir: 2013 yılında cari işlemler açığı (döviz açığı) 65 milyar dolar olmuştur. Ancak, yaklaşık 72 milyar dolar sermaye-finans hesabından, 3,8 milyar dolar da net hata-noksan kaleminden olmak üzere ülkemize yaklaşık olarak 76 milyar dolar tutarında döviz gelmiştir. Böylece ülkemize gelen döviz, cari açığı finanse ettiği gibi ülkemiz döviz rezervlerinin (genel denge) yaklaşık 10,7 milyar dolar artmasına imkan sağlamıştır.

Dolayısıyla Türkiye'nin dış dengesi açık verirken, oldukça çalkantılı bir yıl yaşanmasına rağmen, açıktan daha fazla miktarda dış kaynağa ulaşabildiği için hem açık daha da artabilmiş hem de aynı anda döviz rezervleri büyümüştür.

Ancak 2013 yılında cari açığın finansman kalitesi bozulmuştur. Nitekim bu açık doğrudan yatırımlar yerine daha çok dış borçlanma ve sıcak para ile finanse edilmiştir. Bu gelecek açısından oldukça tehlikeli bir durumdur.

Türkiye cari açık sorununu makul, sürdürülebilir düzeylere getirmek durumundadır. Bunun için Türkiye'nin sıcak para bağımlılığını azaltmayı amaçlayan bir yaklaşımın, bağımlılığı yaratan kaynakları ortadan kaldırmaya odaklanması daha gerçekçi olacaktır. Ayrıca, orta ve uzun vadede yapılması gereken şey Türkiye'nin ara ve yatırım mallarında dışa bağımlılığı azaltacak yatırımların hayata geçirilmesidir.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2012	2013												2014
GÖSTERGE	ARALIK	OCAK	SUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK
İMALAT SAN. KKO (%)	73,6	72,4	72,2	72,7	73,6	74,8	75,3	75,5	75,5	75,4	76,4	75,6	76,0	73,9
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	80.926	25.835	36.814	51.785	56.999	62.383	58.290	55.712	51.611	52.925	46.985	64.117	101.199	
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	35.925	27.961	40.919	41.864	40.090	44.747	37.451	47.491	27.844	45.981	40.041	47.271	42.834	
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	24.766	24.433	24.546	24.974	25.691	26.130	26.319	26.099	25.960	25.808	25.648	25.443		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	2.790	2.890	2.884	2.801	2.641	2.526	2.525	2.686	2.806	2.831	2.743	2.784		
İŞSİZLİK ORANI (%)	10,1	10,6	10,1	10,1	9,3	8,8	8,8	9,3	9,8	9,9	9,7	9,9		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	657.646	660.230	657.801	666.834	679.982	693.850	703.587	716.724	737.677	755.253	752.652	762.752	798.505	
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	8,1	7,9	7,5	7,1	7,0	6,6	6,7	7,8	8,4	8,9	8,7	8,5		
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	8,5	8,3	8,0	7,7	7,4	7,0	7,0	7,2	7,8	8,7	9,0	9,0		
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	8,8	8,3	8,1	7,9	7,8	7,5	7,4	7,6	7,9	8,2	8,5	8,8		
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	805.684	807.200	820.703	847.051	859.032	904.432	935.489	943.579	981.902	1.002.458	1.000.347	1.026.008	1.064.711	
MALİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	18.236	16.999	16.363	17.914	16.142	16.843	19.507	18.955	20.676	24.602	22.923	24.023	26.625	
TİCARİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	481.277	480.402	489.400	506.071	513.997	546.460	567.214	570.311	598.630	609.307	607.099	626.182	657.223	
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	264.469	196.545	200.384	206.464	210.592	217.736	223.999	228.718	233.320	237.211	239.117	243.734	248.008	
KONUT(Milyon TL)	85.959	84.419	89.346	92.118	94.017	97.377	100.381	102.726	104.538	106.208	106.789	108.782	110.198	
TAŞIT (Milyon TL)	8.007	7.961	7.903	7.957	8.022	8.172	8.218	8.284	8.363	8.387	8.330	8.409	8.557	
DiĞER (Milyon TL)	100.068	101.165	103.135	106.389	108.553	112.187	115.400	117.708	120.419	122.616	123.998	126.543	129.253	
KREDİ KARTI (Milyon TL)	70.435	70.359	71.650	72.973	73.924	77.166	78.246	77.819	80.556	82.287	82.010	82.534	82.406	
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	10,7	11,1	10,7	10,4	10,1	9,5	9,5	10,2	10,7	11,7	11,8	10,7	10,8	13,8
KREDİ FAİZİ (Konut %)	9,9	9,7	9,6	9,1	9,0	8,5	8,3	9,3	10,0	10,9	10,8	10,5	10,7	11,9
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	10,9	11,5	11,7	10,1	8,8	8,1	9,3	10,6	11,6	11,3	10,8	10,9	10,3	13,9
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	12.180	12.273	12.413	12.441	12.594	13.152	13.577	13.813	14.152	14.341	14.416	14.676	15.137	
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	9.576	9.619	9.706	9.828	9.954	10.402	10.710	10.906	11.060	11.243	11.327	11.542	11.772	
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	2.604	2.655	2.706	2.613	2.640	2.750	2.867	2.907	3.092	3.098	3.089	3.134	3.365	
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki pay-%)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	23.408	24.234	24.838	25.566	26.270	26.668	26.140	26.884	27.484	28.013	28.488	28.860		
Kredi Kartları	3.988	4.184	4.329	4.487	4.657	4.759	4.247	4.412	4.607	4.792	4.940	5.107		
Ferdi Kredi Konut	702	717	712	692	693	676	678	677	687	683	690	677		
Ferdi Kredi Otomobil	254	263	266	261	263	262	253	256	263	266	258	259		
Ferdi Kredi Diğer	3.274	3.421	3.503	3.543	3.625	3.656	3.548	3.646	3.756	3.901	3.996	4.116		
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	1.705	1.749	1.855	1.931	2.027	2.081	2.155	2.392	2.010	2.051	2.109	2.254		
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.465	1.516	1.530	1.508	1.523	1.510	1.479	1.472	1.515	1.391	1.388	2.846		
İnşaat	1.881	1.969	1.960	2.671	2.765	2.823	2.818	2.861	2.875	2.879	2.864	884		
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	822	851	882	909	957	956	958	958	922	873	879	884		
Diğer	9.316	9.565	9.799	9.564	9.759	9.945	10.004	10.210	10.847	11.176	11.364	11.319		
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	95,8	98,4	82,8	84,0	85,1	91,7	90,8	99,1	92,9	89,3	98,1	92,4	87,4	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	681,3	729,0	534,1	543	568,1	636,2	592,9	710,1	590,9	649,0	646,0	643,3	651,6	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	100,2	82,0	81,9	64,4	62,5	73,7	56,7	69,4	55,5	56,7	60,3	55,3	68,3	
KURULAN ŞİRKET SAYISI	3.139	4.238	4.310	4.538	4.576	4.475	4.000	4.064	3.082	4.061	3.533	4.715	4.351	
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	2.406	3.113	1.186	1.123	1.093	1.184	1.203	1.548	1.038	1.117	1.022	1.163	2.610	
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	6,16	7,31	7,03	7,29	6,13	6,51	8,3	8,88	8,17	7,88	7,71	7,32	7,40	7,75
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	2,45	1,88	1,84	2,30	1,7	2,17	5,23	6,61	6,38	6,23	6,77	5,67	6,97	10,72
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	152.489	153.639	154.326	154.435	154.297	154.481	153.687	153.968	152.310	152.475	151.385	151.877	152.483	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	236.545	237.877	239.484	239.365	242.918	244.376	244.946	247.029	246.392	247.090	247.784	248.238	251.548	
ORTALAMA DOLAR KURU	1,7830	1,7681	1,7730	1,8090	1,7980	1,8240	1,8960	1,9320	1,9560	2,0190	1,9920	2,0224	2,0600	2,2190
ORTALAMA EURO KURU	2,3390	2,3470	2,3730	2,3470	2,3380	2,3690	2,5010	2,5260	2,6040	2,6930	2,7160	2,7320	2,8210	3,0240
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,3110	1,3274	1,3384	1,2970	1,3000	1,2980	1,3190	1,3070	1,3310	1,3340	1,3630	1,3500	1,3690	1,3630